

מנהיגות נוער
בבית הספר ובקהילה

3

בין המסלולים המוצעים:

א. סמינרים לטיפול מנהיגות צעירה ומבחר מסלולים

מינהל חברה ונוער מכשיר אלפי בני נוער בהיקף של עשרות אלפי ימי סמינרים ותוכניות הכשרה ייחודיות ומציע להם כר נרחב לפעילות, לאתגרים, ליישום ולהגשמה ועוד. ההכשרות מתבצעות בחופשות: בסוכות, בחנוכה, בפסח ובעיקר בחופשת הקיץ. אלה הם סמינרים הנמשכים שלושה ימים, שבוע, ולעתים אף שבועיים, במטרה להכשיר את הנוער לתפקידי מנהיגות מגוונים.

העובדה שסמינרים אלה נערכים בחופשות, בתנאי פנימייה, לרוב בחיק הטבע, מאפשרת להשיג כמה יעדים:

- **למידה מרוכזת ומעמיקה של נושאים** כגון: ערכים חברתיים דמוקרטיים ויישומם בפועל, מסורת חרבית לאומית והרלוונטיות שלה לחיינו כיום, תהליך קבלת החלטות, יישוב קונפליקטים, בעיות חברתיות בקבוצה, ניווט ועוד.
- **התנסות ביישום הערכים** - עזרה זולת, הזכות לשונות, כבוד לאחר השונה, התחשבות בצרכי המיעוט ועוד.
- **עיצוב תרבות הפנאי** - התנסות בבילוי זמן פנוי במסגרת חברתית החורמת לחברה וזכורות בה האנות חברתיות.

תוכניות הסמינרים בנויות בקפידה, כדי שהמשתתפים בהם יחוו חוויה חברתית מנהה חזק כדי למידה משמעותית של נושאים התורמים לפרט ולקהילה. בתוכנית הסמינר משולבים למידה מיוחדת מחוץ לכחלי הכיתה, מרכיבים הפנתיים - צפייה בסרטים, טיולים, מסיבות - המשתלבים היטב במרקם הסרטים החברתיים של הסמינרים. בסמינרים משולבים סמלים וטקסים, המסייעים ליצור אווירה של "חד" לקראת ביצוע משימה משותפת ומתחזקים את נכונות בני הנוער להמשיך

מבוא

מינהל חברה ונוער שם דגש על טיפוח מנהיגות צעירה על גווניה השונים. הפעילות מתמקדת בהכנת בני הנוער לחיי חברה ותרבות ובהקשרתם לחיי אזרח אחראי, פעיל ומעורב בקהילה ובמדינה.

להשגת המטרות פותחו תוכניות רבות, המעודדות את בני הנוער להירתם לתפקידי מנהיגות, לתרום לחברה ולפעול לאור ערכים דמוקרטיים וערכי היסוד של ההברה בישראל.

מחוך המחקרים הרבים בנושא מנהיגות אימצנו את התפיסה כי מנהיגות אינה שמורה רק למוקץ נבחרים, אלא רבים מבני הנוער מסוגלים לפתח מגיל צעיר כישורי מנהיגות, אשר הולכים ומתעצבים במהלך החיים. כישורי מנהיגות מתחזקים במיוחד אם בגיל הנעורים ובצעדי ההנהגה הראשונים ניתנת לנער הזדמנויות להוביל, ליטול סיכונים, ללמוד מהצלחות ומכישלונות. תפקידנו, אם כך, הוא לפתוח בפני בני הנוער חלון הזדמנויות, אשר כל העובר דרכו ירכוש מימנויות וכישורים וזכה להתנסויות ולהתמודדות, שיכינו אותו לקראת מילוי תפקידי מנהיגות ב"עולם האמיתי" - החיים עצמם.

להשגת המטרות האלו מציע מינהל חברה ונוער לבני הנוער מבחר מגוון של מסגרות, המהוות כמות למימוש פוטנציאל המנהיגות הטמון בהם.

מנהיגות ייצוגית - לחברי מועצות תלמידים ונוער בבית הספר, במועצות נוער ברשויות, מועצות מחוזיות והמועצה הארצית.

מנהיגות ייעודית - למדריכים ולמנהיגים צעירים במסגרות שונות: מדריכים צעירים (מד"צים), מדריכי של"ח צעירים, מנהיגי מחויבות אישית, מנהיגים קהילתיים, מנהיגות צעירה בקידום נוער, מנהיגות דרך ספורט, זרעים של שלום, פרס הנוער הישראלי, מדריכי תנועות הנוער, שמיניסטרס לעירויות פיתוח (של"ף) ועוד.

פרק שלישי:
**מנהיגות נוער
בבית הספר
ובקהילה**

ולפעול בקהילותם.

ההעטרפות לסמינרים היא וולונטרית ומותנית במחויבות חברתית לאחר הסמינר.

רכז החינוך החרבתי, מדריכי שלי"ח, רכזי נוער ומדריכות חמי"ש (חינוך משלים), מנהלי יחידת קידום נוער ומנהלי מחלקות החינוך הרשותיות - כל אלה הם שותפים פעילים באיתור המועמדים לסמינרים השונים, בבניית התוכנית לסמינרים, בהפקת הלקחים ובמימוש התפקידים לאחר הסמינר.

הלן מבחר מסלולים נוספים:

▲ מנהיגות דרך ספורט,

"Think global - act local"

התוכנית מיעדת לבני נוער מנותקים ובסיכון, גילאי 14-18. במסגרת התוכנית ניתנת ההזדמנות לפתח חזון אישי ולהיערך לתרומה לקהילה ולחברה במישור הלאומי והבינלאומי.

תחומי פעולה בני הנוער במסגרת התוכנית:

- יוזמים ומפעילים אירועי ספורט בקהילה לצעירים ולמוגבלים.
- מתכננים ומבצעים ימי ספורט לגילאי בתי ספר יסודיים.
- משתלבים כמתנדבים תורמים לקהילה.
- מתחברים ל"פרס הנוער" - אחות הארד, הכסף וההבה.
- מתחברים לעמיתים בארצות אחרות.

▲ מנהיגות מופ"ת (מעורב ואחראי, פעיל ותורם)

התוכנית שיוזם המנכ"ל בשנת תשס"ז לפיתוח מנהיגות - מופ"ת, היא תוכנית חינוכית-חברתית-ערכית להעצמת בני הנוער, שמטרתה לתוך לאורח חיים דמוקרטי ולערכי היסוד של החברה בישראל ולעודד את בני הנוער להירחם לתפקידי מנהיגות למען בית הספר, הקהילה והחברה.

בישראל.

תוכנית ההכשרה תופעל במסגרות כיתה בבית הספר העל יסודי (בשעה שבועית אחת לפחות) על פי עקרונות החינוך הבלתי פורמלי על ידי צוות חינוכי אשר ינהג, יפקח וילווה את התהליך.

▲ "זרעים של שלום"

הארנון "זרעים של שלום", שהחל לפעול בקיץ 1993, נועד לקיים מפגש של בני נוער צעירים גילאי 13-15 מהמזרח התיכון, במקום ניטרלי, הרחק מאירועי החדשות.

מדי קיץ יוצאים כ-120 יציגים מישראל לשני מחנות במדינת מיין שבארצות הברית. שם הם נפגשים ומועלים באותו עמ בני נוער מהארצות הבאות: מצרים, הרשות הפלשתינית, ירדן, מרוקו, קטאר, טוניס, קפריסין, טורקיה, חינוך, יוון, מדינות הבלקן, הודו, פקיסטן ואפגניסטן וארה"ב.

מטרות התוכנית:

- מפגש והיכרות בין בני נוער מתרבויות ודתות שונות וממדינות שונות, היכרות עם השונה, האחר, חיפוש מכנה משותף ובניית אקלים ייחודי לבני נוער.
- דיאלוג בנושאי אקטואליה בין בני נוער.
- מפגש עם אנשי משל, שגרירי המדינות השותפות ומקבלי החלטות בבית הלבן ובקונגרס בארה"ב.

לקראת היציאה מתחילים סמינר הנהגה לצעירים הישראליים, ובמהלכו הם עוברים תהליך גיבוש, עמידה על מהות ההות הישראלית והיהודית, התרבות הערבית, מקומה המיוחד של ירושלים כעיר בירה, השלטון הישראלי על מרכיבי ומסגרותיו, השואה והשלכותיה על העם היהודי ועל ארץ ישראל, סמלים וקטסים במדינת ישראל, מקורות הסכסוך הישראלי-ערבי, עמידה על סטריאוטיפים ועל רב תרבויות בחברה.

במחנה הקיץ שבארצות הברית משתתפים הנציגים בדיונים ובשיחות בנושאי דו-קיום ושלוה וכן בפעילויות הפנה וספורט. במשך שלושה ימים הם מבקרים בווישנטון בבית

הלבן, נפגשים עם נשיא ארה"ב, עם רעייתו או סגנו, מבקרים בקונגרס, במוזיאון השואה ובמוזיאון החלל.

המשתתפים יוצרים ביניהם קשרים אישיים, לומדים על מנהיגים, שומעים סיפורים אישיים ובהדרגה לומדים להכיר את העמים השונים ומשנים לעתים עמודת לבני האיויב.

▲ תוכנית פרס הנוער הישראלי

ישראל היא אחת מ-87 המדינות המשתתפות בתוכנית הבין לאומית של הדוכס מאדינבורן. התפיסה החינוכית, העומדת ביסוד תוכנית הפרס, תורמת לניצול יעיל יותר של שעות הפנאי.

זאת תוכנית תהליכית הנמשכת שלוש שנים, והמושג כישלון לא קיים בה. מעורבותו של החניך בתוכנית מביאה להיכרות עם חברים חדשים ומעשירה אותו בידע ובחוויות.

התוכנית בארץ מיועדת לגילאי 14-18.

ארבעת תחומי הפרס:

שירות לקהילה, סירות וידיעת הארץ, תחביבים, פעילות גופנית.

דרגות הפרס

1. ארד - מעל גיל 14
2. כסף - מעל גיל 15
3. זהב - מעל גיל 16

חניך המסיים בהצלחה את שלושת השלבים בסמינר, מיועד להניג קבוצות ארד וכסף ולייעד לרכז פרס הנוער ביישובו.

**טיפוח מנהיגות ייצוגית
בבחרת למועצות
תלמידים ונוער**

החברת כוללת תוכנית עבודה למנה מועצות תלמידים ונוער. בתוכנית שני פרקים מרכזיים: הפרק הראשון עוסק בהכשרת מנהג המועצה לתפקידו הפרק השני מציע למנהג כלים לעבודה עם המועצה שבאחריותו.

**מועצות תלמידים ונוער
- מטרות, עקרונות
ודרכי עבודה**

החברת עוסקת בתפקידי מועצות התלמידים והנוער ומגדירה את מטרותיהן, את העקרונות המנחים ואת דרכי עבודתן.

**"תקנון על" של
מועצות תלמידים
ונוער**

תקנון שונכת על ידי חברי מועצת התלמידים והנוער הארצית בהנחיית אנשי מנהיג חברה ונוער, מתוך כוונה שיהווה בסיס ליצירת מסגרת אחידה וקבועה להקמת המועצות בארץ ולפעולתן.

התקנון אושר על ידי רוב הציגים בוועדה הארצית.

**תוכנית להכשרת
מנהיגות נוערה
במינהל חברה ונוער**

טיפוח המנהיגות הצעירה תופס חלק נכבד בעשייה החינוכית ערכית של המינהל. החברת כוללת רקע תיאורי על מנהיגות ומנהיגות צעירה, דגמים של תוכנית הכשרה למנהיגות, והפניה להפעלת שפותחו להחליך ההכשרה ונמצאות באחריות מינהל חברה ונוער.

**מגמות וכיוונים -
מנהיגות נוער**

גיליון זה של כתב העת עוסק בהיבטים שונים של מנהיגות נוער. בחלקו הראשון מובאים מחקרים שונים של חוקרים מישראל ומח"ל בנושא זה, ובחלק השני מוצגת תוכנית מינהל חברה ונוער לטיפוח מנהיגות נוער. חותמת את הגיליון ביבליוגרפיה בנושא.

**אמנת מועצת
התלמידים והנוער**

מטרת האמנה לשמש אבן יסוד לפעילות מועצות התלמידים והנוער בארץ. האמנה משתתת על ארבעה עקרונות: ייצוגיות, מעורבות, אחריות וכבוד הדדי.

להלן מבחר תוכניות:

**מנהיגות נוער בבית
הספר ובקהילה**

התוכנית מציעה מהלך להכשרת בני הנוער חברי מועצות תלמידים וחברי מועצות נוער רשותיות לקראת מילוי תפקידי ההנהגה. בתוכנית מבחר הצעות למנהג המועצה כיצד לסייע לחברי המועצה, להבין את עקרונות ההנהגה במדינה דמוקרטית, לברר את תפקידו של הציג כלפי בוחריו ולשפר כישורים אישיים שסייעו להם במילוי תפקידם.

**הכשרת בני נוער
פעילים בקהילה -
תוכנית הגרעין**

התוכנית מיועדת לבני נוער הפועלים במסגרות החברתיות ובתפקידים מגוונים שיש בהם תרומה לחברה והן אתגר אישי. מטרת התוכנית היא להכשיר את בני הנוער לקראת מילוי תפקידים ולתמוך בהם במהלך הפעילות. זו תוכנית בסיס להכשרת מדריכים צעירים, מדריכי שלח צעירים, חברי מועצות תלמידים, חברי מועצות נוער, מתנדבים, חונכים ועוד.

בדרך להיות מד"צ

תוכנית הכשרה למדריכים צעירים תלמידי כיתות ט'. התוכנית כוללת בידור ערכים, הקניית סימוניות, הדרכה ופיתוח כישורים חברתיים. ההתנסות בהדרכה תוך קבלת משוב וליווי של מנהג מבוגר מסייעת לצמיחתם האישית של הצעירים לקראת היותם אזרחים אחראים ותורמים גם בעתיד.

תקנוני מועצות תלמידים ונוער

בחברת מספר תקנונים של גופי נוער נבחרים, שמהם ניתן ללמוד כיצד מתארגנות מועצות נוער, כיצד הן מתכננות ומבצעות את עבודתן, כיצד הן שומרות על הליך דמוקרטי חקין ומקיימות דאילוג עם גורמים בבית הספר ובקהילה.

שביל המועצה הרשותית

התוכנית באה לתת מענה לשאלות המתעוררות חוך כדי הקמת מועצת תלמידים ונוער רשותית. התוכנית מנקה למנהל המועצה כלים ומיומנויות שישיימו לו להתמודד עם מגוון החסידים שעליו למלא.

א-ב-ג-ד-ה המועצה - להיות נציג נבחר

החברות מיעדת לחברי מועצת התלמידים והנוער והיא כוללת מידע חיוני לעבודה יעילה. החברות כוללת את מסרות התוכנית "מנהיגות נבחרת", עקרונות מנחים לניהול בחירות דמוקרטיות, סוגי מועצות תלמידים ונוער, מבנה מועצות התלמידים והנוער, אמנת מועצות התלמידים והנוער, "חקנון על" וחקנים שנחקקו בשיתוף עם מועצות התלמידים והנוער הארצית.

"מעצמים חינוך" - מועצת תלמידים יוזמת, מחדשת ומקדמת נושאי חינוך וערכים

חוכנית להעצמת מועצות התלמידים בקהילת בית הספר. מודל העבודה מתווך את נציגי מועצת התלמידים לבחירה ולהובלה של נושאי חינוכי ערכי. התוכנית משתפת את כלל תלמידי בית הספר, צוות המורים וההורים בעבודה קהילתית וכוללת הכוונה לתיעוד, למשוב ולהערכה.

פנקס כוסי למד'צ

הפנקס נועד לשימוש השוטף של המד'צ (המדריך הצעיר) בפעולותיו המגוונות, והוא כולל דפי רישום ומידע וצורר הצעות, מתודות ומשחקים.

תלמידים למען תלמידים - תל"ת

חוכנית התערבות חינוכית המכוננת לקבוצות מעורבות של תלמידים נורמטיביים ומאתגרים. המטרה - שינוי חיובי בהתנהגותם ובסביבתם החברתית באמצעות תהליכי העצמה וטיפול כישורי מנהיגות.

התפיסה העומדת בבסיס התוכנית היא שבאמצעות מעורבות חברתית אמיתית ניתן לשלב נוער מאתגר במעגל החיים הנורמטיבי. התוכנית פותחה במחוז מרכז.

ערכי יסוד במנהיגות והנהגה ציבורית במקורות ישראל

חוברת זו כוללת מבחר גדול של מקורות מהתרבות היהודית לפי נושאים, כגון: תכונות מנהיג, דרכי הנהגה, תהליכי בחירה ומיון מנהיגים, סמכות ואחריות, רמתו המוסרית של מנהיג, דוגמה אישית, המנהיג והציבור, יחס של כבוד למנהיגים, תפילות וברכות למנהיגים. לכל נושא מצורפות הפעלות, שמטרתן להעמיק את העיון והדין במקורות ולבחון את מידת הרלוונטיות שלהם לחיינו כיום.

צידה לדרך - למש'צ ציודות בהדרגה

החברות כוללת את תיאור תפקידי המש'צ וכן שיעורים ביסודות הדרכה טובה ופרקים במחנאות.

מחקר מעקב אחר תוכנית המד'צ, ציג, תוכנית המש'צים ומועצות התלמידים והנוער - דו"ח מחקר

בדו"ח מצוינים ממצאי מחקר מקיף על המשתתפים בתוכניות לטיפול מנהיגות של מנהיג חברה ונוער. נחקרו המש'צים (מדריכי של"ח צעירים), המד'צים (מדריכי נוער צעירים) ומועצות התלמידים והנוער. כמו כן כלל הדו"ח ממצאים על תוכנית ההכשרה ועל הפעילות המבוצעת במסגרתה. מן המחקר מתברר כי התוכניות חורשות להגברת הביטחון העצמי של המשתתפים, למידה של מיומנויות חדשות, להרחבת הידע ולהגברת האכפזיות והמעורבות בהקהילה ובסמיה. המחקר נערך על ידי ביגנט - מכון ברוקדייל ומנהל חברה ונוער.

גיליון מס' 47, תשס"ה - 2005
זאב ז'בוטינסקי -
דמותו של מנהיג

בשנת התשס"ה 2005 התקבל בכנסת חוק זאב ז'בוטינסקי. הגיליון חותר להשגת מטרת החוק: להנחיל לדורות את חזונו, מורשתו ופועלו של זאב ז'בוטינסקי, לציין את זכרו ולהביא לחינוך הדורות הבאים ולעיצוב מדינת ישראל, מוסדותיה, ועדיה ודמותה לאור חזונו הציוני.

גיליון מס' 49: תשס"ו-2006
חמ"דת - הרא"ה -
הרועה הרחמי

היכרות עם דמותו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, במלואת שבעים שנה לפטירתו, ועם הערכים שהגותו אותו תוך הדגשת דמותו כמנהיג.

גיליון מס' 67: תשס"ח 2007
גיבור מקומי

הגיליון מציע מסלול של החתמות אחר הישיבה של דמות בויקה ליישוב ולקהילה בהם גדל, החותר וחי, ובהצגת הדמות והישיבה לקהל הרחב, כבטרה לחזק אצל המשתתפים תחושתו של גאווה והשתייכות לקהילה ולמדינה.

גיליון מס' 37, תשס"ה - 2005
בנימין זאב הרצל -
מחזון להגשמה

גיליון לרגל מלואת מאה שנים למותו של בנימין זאב הרצל, חזונו מדינת היהודים מטרוח ההפעלה לברר מהו חזונו מה חשיבותו של חזונו בחיי הפרט והחברה, להכיר היבטים בחזונו של הרצל ולבחון באיזו מידה הגושם חזונו של הרצל ומה הרלוונטיות של חזונו לחברה הישראלית בימינו.

גיליון מס' 39: תשס"ה-2005
היית פרח בר ישראל
קסום" - עזר יצמן זצ"ל

תחנות משמעותיות בחייו של עזר יצמן, נשיאה השביעי של מדינת ישראל, תרומתו לעם ולמדינה והערכים שהגותו אותו.

גיליון מס' 46: תשס"ו-2005
חמ"דת" - עשור
למותו של הרב משה
צבי נריה זצ"ל

דמותו של הרב משה צבי נריה זצ"ל, במלואת עשר שנים למותו, ותפקידו בעיצוב דמותו של דור "הכיפות הסרוגות".

גיליונות בנושא מתוך הסדרה על סדר
היום:

גיליון מס' 12: תשס"ב-2004
רובעם (נגדי) זאבי
ז"ל - אלוף נעוריה של
ארץ מולדת"

תולדות חייו של השר רובעם זאבי ז"ל, שנרצח בירושלים בכדורי מחבלים, ויחסו ומחויבותו לארץ ישראל.

גיליון מס' 15: תשס"ב-2002
כך נזכר אותו... עשור
למותו של מנחם בגין ז"ל

מידע על דמותו ופועלו של מנחם בגין ז"ל, וכן דיון בערכים שהגותו אותו ונכבדת הרלוונטיות שלהם לימינו.

גיליון מס' 26, תשס"ג - 2003
"מניעו לו שיתכבו
עליו שיר"

גיליון לציון שלושים שנה למותו של דוד בן גוריון, ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל. פועלו של דוד בן גוריון בתקופה מכרעת לעם ישראל תרם חרומה מרכזית להקמתה של מדינת ישראל ולעיצוב דמותה כשותפה הראשונה. ראוי שבני נוער ותלמידים במערכת החינוך יכירו את הכרעותיו כמנהיגו ויבחנו אותן ויעלו את זכרו.

להלן מבחר תוכניות:

תרגיל שימושי לרכז "החוויה הקיפית"

האוגדן בא לסייע לרכז הקייסנה בתפקידו כמנהל שבאחריותו פיתוח התוכנית החינוכית והנחיית צוות ההדרכה. כמו כן כולל האוגדן פרק בנושא של מתודיקה בהדרכה שנועד לסייע לרכז להכשיר את צוות ההדרכה בנושאים הבאים: הפעולה העיונית, חרבות השיחה והדיון, כיצד לספר סיפור.

61 משחקים

בחוברת קובץ משחקים שלוקטו ממקומות שונים.

פתקים בכיס

לקט נבחר של עזרי ההדרכה למדריך השל"ח ולמדריכי של"ח צעירים בפעילות עם ילדים ונוער ב'חוויה הקיפית'. הפתקים מכילים עצות וטיפים להדרכה, הערוכים לפי נושאים: ניאורפייה, חרבות חומרית, חרבות חומרית במקורות, אקולוגיה ואיכות סביבה, שדאות, לחות היסטוריים, עולם הצומח, עולם החי.

ב. המדריכים הצעירים בפעולה - תוכניות לגיל הצעיר

במסגרת ההכשרות וההשתלמויות מוצגים בפני המדריכים הצעירים תכנים ותוכניות המיועדים לגיל הצעיר.

כדי לסייע למדריכים הצעירים לבנות חוכנית הדרכה שיש בה למידה והגאה, כוללות החוברות הצעות רבות לפעילויות עיוניות והפגניות באמצעים מתודיים מגוונים.

גיליון מס' 69 – תשס"ח 2007

חיים ויצמן – הנשיא הראשון של מדינת ישראל, מדען ומדינאי דגול

בפעילות מתוודעים המשתתפים לדמותו של חיים ויצמן כנשיא מדינת ישראל, כמדינאי וכמדען, ולמדעים על תרומתו להשגתה של הצהרת בלפור, לתנועה הצינונית ולמדינת ישראל.

שעת חירום

בקובץ מגוון רחב של נושאים, פעילויות וכלים מתודיים, שמטרתם לסייע לאוכלוסיות מגוונות ורב-גילאיות לקיים פעילות חינוכית, חברתית והפנימה, תוך מתן ביטוי לרגשות ולמחשבים במצבי חירום שונים.

יחיד וחברה

מטרת החוברת לעורר בפינתו יכולת ההסתכלות והרגישות של החניך לעצמו, לזולתו ולתהליכים החברתיים המתרחשים בקבוצה שאליה הוא שייך.

מתודות חליפיות (איך מתבררים משחקים)

החוברת מלמדת אנשי חינוך איך לבנות משחקים חליפיים, שבעזרתם הם יוכלו לבחון יחד עם החניכים נושאים שונים, ולהשיג מטרת חינוכית שונה.

כיף לי גם במרחב המוגן

משחקים ופעילויות הפנתוח לשעת חירום שנועדו לסייע למורים ולמדריכים ללנות ילדים ובני נוער, המתנסים לראשונה בשהייה במרחב מוגן, להתמודד עם מצב חדש ולא ידוע.

לקט הפעלות בנושא "בין המצרים" - חוויה קיצית

לקט ההפעלות הכלול בחוברת נועד לגילאי כיתות א' - ו' ובא לסייע למדריך להעשיר את ידיעותיהם ועולמם הערכי-תרבותי של חניכיו, באמצעות פעילויות נוספות והפנה. המשתתפים מתוודעים בדרך חווייתית ללכות דני "בין המצרים" ודנים בסיבות לחורבן עם דגש על הרלוונטיות של האירועים לימינו. הלקט כולל מקורות לשלשת השבועות של "בין המצרים".

מי מפחד ממסכת אב"כ

מברר פעילויות לשעת חירום, שנועדו לסייע למורים ולמדריכים לעודד ילדים להביע רגשות, להפיג מחשבים וחששות ולהתמודד עם מצבים לא ידועים.

בואו נשחק

בחוברת מברר פעילויות הפנתוח לימי שא ומשחקים, שנועדו לסייע למדריכים הצעירים להפעיל ילדים בשעת חירום.

חוויה קייצית - לקט נבחר של הפעלות

לקט הפעלות הבא לסייע למדריכים של קבוצות ילדים בקייטנות. הלקט נחלק לפרקים וכולל: פעילויות המיעדות להכרות בין חברי הקבוצה ולניבוש קבוצתי, סיפורים ושירים העוסקים בנושאים חברתיים, לקט משחקים לחדר ולחוץ.

זהו מאגר מקוון, המתעדכן בהתמדה בחומרים חדשים ונתון מענה מידי לצורך של אנשי החינוך לעסוק עם בני הנוער בנושאים חברתיים ערכיים ובסוגיות שעל סדר היום הציבורי.

מדריך לסירת מועצות - חוויה קייצית

החוברת כוללת מספר רעיונות והפעלות בנושא טיפוח ערכי מנהיגות ויישום. ההפעלות מתאימות לגילאי כיתות א'-ו' שהוהים בקייטנות במסגרת "החוויה הקייצית" שמספקת לילדי ישראל פעילות חינוכית בסביבה בטוחה במהלך חודשי הקיץ. ההפעלות מיועדות לטיילות בקבוצות והן חורמות לבניית הקבוצה, לניבוש ולטיפוח אווירה נעימה.

